

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Mitrofan Valeriu,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Mitrofan Valeriu împotriva Centrului de Excelență în Construcții din or. Chișinău cu privire la furnizarea informației solicitate prin cererea din 17 iunie 2019 și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 27 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău

(Dosarul nr. 3ra-984/23

NR. PIGD 2-19131572-01-3ra-29092023)

Admisibilitatea recursului; Termenul de procedură; Neprezentarea motivării cererii de recurs depusă până la 1 septembrie 2023.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, jud. M. Gandrabur,
Curtea de Apel Chișinău, jud. V. Negru, E. Palanciuc, I. Dutca

09 octombrie 2024

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Mitrofan Valeriu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte*,

Mariana Ursachi,

Oxana Parfeni, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 07 august 2019, Mitrofan Valeriu s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune în contencios administrativ împotriva Centrului de Excelență în Construcții din or. Chișinău (Centrul de Excelență în Construcții) cu privire la furnizarea informației solicitate prin cererea din 17 iunie 2019 și repararea prejudiciului moral.

2. În motivarea acțiunii a menționat că, la 18 iunie 2019, a înregistrat la Centrul de Excelență în Construcții o cerere cu privire la accesul la informație, cu nr. de intrare 01-16/100, prin care a solicitat eliberarea copiei procesului-verbal din deviz 2-1-8 (Bloc de studii, echipament electric marca EEF) de recepție a lucrărilor executate pentru luna septembrie 2018, în valoare de 96 768,00 lei, semnat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Centrul de Excelență în Construcții, SRL „Ozun Cons”, responsabil tehnic și diriginte de șantier.

3. Reclamantul a invocat că, documentele solicitate dețin caracter public și nu cad sub incidența informației oficiale cu caracter limitat.

4. Consideră reclamantul că, a fost lezat într-un drept legitim datorită acțiunilor/inacțiunilor persoanei responsabile pentru primirea și examinarea cererilor de acces la informație, în special i-a fost refuzat neîntemeiat prezentarea informațiilor solicitate.

5. A invocat că, până la adresarea în instanța de judecată, nu a primit copiile actelor solicitate, fapt ce contravine prevederilor art. 16 alin. (1) din Legea nr. 982 din 11.05.2000 cu privire la accesul la informație.

6. A susținut că, la data de 02 august 2019, s-a prezentat la sediul Centrului de Excelență în Construcții pentru a ridica copiile unor acte. În rezultatul discuțiilor apărute între reclamant și angajații Centrului de Excelență în Construcții, directorul adjunct Negru Mihail a prezentat originalele proceselor-verbale solicitate pentru a concretiza dacă în acestea sunt reflectate sumele de bani.

7. Reclamantul a subliniat că, acest fapt denotă că, un exemplar al proceselor-verbale pe care reclamantul le solicită, la moment se dețin în posesia Centrului de Excelență în Construcții, ultimul refuzând să i le elibereze, astfel a neglijat în mod flagrant prevederile art. 5, 7, 10, 11, 12, 15, 16 din Legea privind accesul la informație.

8. A relatat că, cerința formulată în cererea nr. 07/19 din 17.06.019 nu era pur formală, dimpotrivă aceasta urmărea satisfacerea interesului reclamantului de a cunoaște cum a fost gestionată suma de 96 768 de lei de către Centrul de Excelență în Construcții și SRL „Ozun Cons”.

9. Reclamantul a subliniat că, cererea privind accesul la informație conținea suficiente indicii care ar fi permis autorității diligente identificarea și comunicarea informației ce îl interesa pe reclamant, însă Centrul de Excelență în Construcții, acționând în mod deliberat a ales să nu ofere răspunsul în termenul prevăzut de lege.

10. A opinat că, luând în considerare comportamentul administrației Centrului de Excelență în Construcții, care denotă tendința de a acționa deliberat în vederea îngrădirii nejustificate a dreptului reclamantului la accesul la informație, instanța de judecată în cazul dat are menirea de a stabili că comunicarea peste termen a informațiilor solicitate sau neeliberarea documentelor solicitate au cauzat reclamantului suferințe psihice.

11. A menționat reclamantul că, principiul legalității, care este unul fundamental în statul de drept, obligă autoritățile să se conducă în activitatea acestora exclusiv de lege și nu de emoții sau frustrări, iar eventualele abuzuri din partea justițiabililor urmează a fi contracarate în limitele și potrivit procedurilor stabilite de lege.

12. În drept acțiunea a fost întemeiată pe dispozițiile art. 21, art. 22, art. 23, art. 24 din Legea privind accesul la informație și art. 166 și art.167 din Codul de procedură civilă.

13. În fața instanței de judecată Mitrofan Valeriu a solicitat constatarea încălcării dreptului de acces la informație, obligarea eliberării copiei procesului-verbal din deviz 2-1-8 (Bloc de studii, echipament electric marca EEF) de recepție a lucrărilor executate pentru luna septembrie 2018 în valoare de 96 768 de lei, semnat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Centrul de Excelență în Construcții, SRL „Ozun Cons”, responsabil tehnic și diriginte de șantier și repararea prejudiciului moral în sumă de 1 000 de lei, cauzat prin refuzul nelegitim de a furniza informații sau prin alte acțiuni ce prejudiciază dreptul de acces la informații, precum și satisfacerea neîntârziată a cererii solicitantului.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

14. Prin hotărârea din 15 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins acțiunea în contencios administrativ înaintată de Mitrofan Valeriu împotriva Centrului de Excelență în Construcții din or. Chișinău cu privire la furnizarea informației solicitate prin cererea din 17.06.2019 și repararea prejudiciului moral, ca fiind neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

15. La 04 octombrie 2021, Mitrofan Valeriu a depus apel motivat, prin care apelantul a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral. Totodată, prin cererea de apel motivată, apelantul a solicitat repunerea în termen a apelului și a indicat că, a depus cererea de apel nemotivată la data de 02 august 2021, deși dovada în acest sens, la actele cauzei lipsește.

16. Prin încheierea Curții de Apel din 02 noiembrie 2021, s-a respins cererea de repunere în termen a apelului înaintat de Mitrofan Valeriu, apelul fiind declarat inadmisibil.

17. Prin Decizia Curții Supreme de Justiție din 08 decembrie 2021, s-a respins recursul depus de Mitrofan Valeriu, fiind menținută încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2021.

18. La data de 08 noiembrie 2021, Mitrofan Valeriu a depus cerere de revizuire a Deciziei Curții Supreme de Justiție din 02 noiembrie 2021, anexând totodată dovada expedierii cererii de apel nemotivate la data de 02.08.2021 (f.d.180, 182 vol.2).

19. Prin Încheierea Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2022, s-a admis cererea de revizuire depusă de Mitrofan Valeriu, fiind casată decizia Curții Supreme de Justiție din 08 decembrie 2021, cauza fiind reținută pentru rejudecarea recursului.

20. Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 08 iunie 2022, s-a admis cererea de recurs depusă de Mitrofan Valeriu, fiind anulată încheierea Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2021, cu remiterea cauzei spre rejudecare în ordine de apel, instanța ierarhic superioară reținând că, apelul nemotivat a fost depus de apelant prin intermediul poștei electronice la data de 02 august 2021, în termenul prevăzut de lege (f.d.182, 226).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

21. Prin decizia din 27 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Mitrofan Valeriu împotriva hotărârii din 15 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

22. În motivarea soluției, instanța de apel a constatat că analizând legalitatea hotărârii pronunțate în raport cu prevederile art. 225 Cod administrativ, constată că aceasta urmează a fi menținută, or instanța de fond, corect a elucidat și constatat circumstanțele cauzei, a verificat și apreciat obiectiv, probele prezente la materialele cauzei, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corect legislația pertinentă ce guvernează raportul litigios.

23. Instanța a reținut că, alegațiile apelantului/reclamant, potrivit cărora, Centrul de Excelență în construcții nu i-a oferit răspuns la cererea 17.06.2019, nu sânt confirmate și poartă un caracter pur declarativ, or, din suportul probator administrat la dosar, se constată cu certitudine că, în termenul legal de 15 zile, acestuia i s-a oferit răspunsul solicitat, prin intermediul poștei electronice, iar dezacordul reclamantului/apelant cu conținutul acestui răspuns nu indică asupra ilegalității acestuia, Centrul de Excelență în Construcții comunicându-i ultimului despre actele de recepție, inclusiv despre lucrările de modernizare ale Centrului de Excelență în Construcții, la care s-a făcut referire în cererea depusă la 17.06.2019, sugerându-i că, o serie din documentele solicitate poate fi obținută nemijlocit de la Ministerul Educației, Culturii și Cercetării ca furnizor de informații.

24. Subsecvent, instanța de apel a reiterat poziția instanței de fond, potrivit căreia, la caz, reclamantul/apelant a eșuat testul probării încălcării dreptului său de acces la informație prin careva probe utile, concludente și pertinente, or, reieșind din materialele cauzei, se denotă fără echivoc că, cererea din 17.06.2019, depusă de Mitrofan Valeriu privind eliberarea copiei procesului-verbal din deviz 2-1-8 (Bloc de studii, echipament electric marca EEF) de recepție a lucrărilor executate pentru luna septembrie 2018, în valoare de 96 768 de lei, semnat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Centrul de Excelență în Construcții, SRL „Ozun Cons”, responsabil tehnic și diriginte de șantier, a fost satisfăcută, iar în aceste circumstanțe, ultimul nu poate invoca încălcarea dreptului său liber de acces la informație, acestea afirmații fiind combătute integral, prin constatările expuse supra.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

25. La 01 august 2023, Mitrofan Valeriu, prin intermediul poștei electronice, a depus cerere de recurs nemotivată împotriva deciziei din 27 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău. Ulterior, un recurs motivat nu a fost depus.

POZIȚIA INTIMAȚILOR

26. Referințe la recursul declarat nu au fost depuse.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

27. Art. XI. alin. (1) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative, prevede următoarele:

„Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 1 septembrie 2023.”

28. Art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție):

„Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

29. Conform art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului):

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2) (în redacția în vigoare la data declarării recursului).”

30. Conform art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului):

„Recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.”

31. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ (în vigoare până la 01 septembrie 2023) prevede următoarele:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs. Pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.”

32. Prin prisma art. 195 din Codul administrativ:

„Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.”

33. Art. 110 din Codul de procedură civilă prevede:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

34. Art. 111 alin. (1)-(4) din Codul de procedură civilă prevede:

„Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.”

35. Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

36. Potrivit art. 223 din Codul administrativ:

„Hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea sedințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96-114.”

37. Conform art. 96 alin. (1) din Codul administrativ:

„Notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.”

38. Potrivit art.97 alin. (3) din Codul administrativ:

„Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.”

39. Potrivit art. 110¹ alin. (1) din Codul administrativ:

„Notificarea prin poșta electronică la adresa electronică a persoanei care urmează a fi notificată se efectuează prin transmiterea înscrisului de notificat în formă de document electronic, cu aplicarea semnăturii electronice de persoana responsabilă din cadrul autorității publice. Notificarea prin poșta electronică se efectuează dacă adresa poștală a fost indicată prealabil de persoana notificată. Notificarea prin poștă electronică este echivalentă cu notificarea de substituie prin introducerea în cutia poștală.”

40. Art. 47 alin. (3) din Codul administrativ:

„Culpa reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

41. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură să facă vizibile ilegalitatea hotărârii contestate.

42. În speță însă, recurentul Mitrofan Valeriu, nu s-a conformat prevederilor legale citate și au formulat cererea de recurs, fără a evidenția memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se la manifestarea dezacordului față de soluția pronunțată de instanța ierarhic inferioară.

43. Din actele cauzei rezultă că, la 27 iunie 2023, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat în ședință publică dispozitivul deciziei.

44. Copia dispozitivului deciziei menționate a fost expediat părților în mod electronic, la 28 iunie 2023. (vol. III, f.d. 19).

45. La 01 august 2023, prin intermediul poștei electronice (vol. III, f.d.20-22), Mitrofan Valeriu, a depus cerere de recurs nemotivată împotriva deciziei din 27 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei decizii noi, prin care acțiunea să fie admisă.

46. Potrivit extrasului din poșta electronică, Curtea de Apel Chișinău a notificat lui Mitrofan Valeriu decizia motivată, în mod electronic, la 26 septembrie 2023. (vol. III, f.d.23)

47. Astfel, Completul de judecată constată că la caz, deși recurentul a recepționat decizia motivată încă la data de 26 septembrie 2023, acesta nu a prezentat Curții Supreme de Justiție motivarea recursului.

48. Fiind cel interesat de soluționarea cauzei în ordine de recurs, recurentul Mitrofan Valeriu trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja dreptul de acces la instanță după cum sugerează și jurisprudența CtEDO, prin efectuarea actului de procedură până la expirarea termenului prevăzut de lege, la caz, prin prezentarea motivării recursului în conformitate cu art. 245 alin. (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului). Drept consecință, intervenind aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art. 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), de declarare a recursului inadmisibil.

49. Conform art.24 alin.(1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de

recurs prevăzut la art.245 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca și consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

50. Din cele constatate rezultă că, neprezentarea motivării recursului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al recurentului, care trebuiau să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, pentru a nu omite termenul legal de prezentare a recursului motivat.

51. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230, art. 245 alin.(2) și art. 246 alin.(1) și (2) lit. e) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului),

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară ca inadmisibil recursul depus de Mitrofan Valeriu.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni